

Sopraan en tenor gaan af !

Ingrid Nagtzaam, 2002

Ik was heel gelukkig met het feit dat een groot aantal mensen bereid was om mee te werken aan het experiment van onze solisten.

Toen ik de kunstmatig gesplitste geluiden (m/v) kreeg toegestuurd en afluisterde was mijn eerste reactie op het solistisch geluid er een van 'nou ik ben benieuwd of de gierzwaluwen hierop reageren'.

Ik vond het geluid, verkregen door een roep te splitsen op de computer, kunstmatig. Toch heb ook ik regelmatig een sopraan laten horen en het geluid bij mijn nestkasten aangezet. De gierzwaluwen vlogen niet krijsend met de pootjes voor de oren weg, maar er kwam ook geen vogel belangstellend op mijn sopraantje af.

Inmiddels is gebleken dat deze sopraan en tenor door de zijuitgang mogen verdwijnen door gebrek aan succes!

De opvoering wordt niet geprolonged.

Toekomstmuziek Opmerkelijk is wel dat, toen de gesplitste geluiden werden afgespeeld voor een volwassen gierzwaluw die wegens veerproblemen langere tijd in het opvangcentrum verbleef,

hij (of zij) wel heel duidelijk antwoord gaf. De reactie van deze gierzwaluw, onze nieuwe solist 'Schimmeltje', is opgenomen en de komende maanden wil ik van hem/haar een cd/cassette laten samenstellen.

Of de zoekende gierzwaluwen daarop zullen reageren, zal moeten blijken in het broedseizoen 2003.

Lokken met het geluid van een nieuwe solist

Ingrid Nagtzaam 2003

Het bezetten van een nieuwe nestplaats vraagt vaak veel geduld, vijf tot tien jaar is geen uitzondering.

Gierzwaluwbeschermers vertellen dit aan een ieder die nieuwe nestgelegenheid aanbiedt.

Op meerdere plaatsen is met het lokken van geluid de wachttijd, tot de nieuwe broedruimte werd ontdekt, aanzienlijk terug gebracht.

Duetten

Uit de artikelen van Erich Kaiser weten we dat de "Srie - Rie" het gezamenlijke geluid is van een vrouwtje en een mannetje.

De opnames uit de kolonie van Kaiser hebben al op een aantal plaatsen tot succes geleid. Vooral op plaatsen waar al broedende gierzwaluwen in de omgeving waren.

Sopranen en tenoren

In 2002 is er geëxperimenteerd met het op de computer gesplitste geluid van een mannetje en vrouwtje. Het resultaat viel tegen.

De gierzwaluwen die overvlogen en het geluid hoorden, reageerden wel maar kwamen niet tot het verkennen van de nieuwe broedplaats.

Nieuw talent

Het splitsen van vrouwtjes- en mannetjesgeluid heeft vele gierzwaluwbeschermers aan het denken gezet.

Een op het nest zittend vrouwtje (of mannetje) roept om haar (zijn) partner en geeft een "solo-geluid". Deze gedachten hebben geleid tot de opname van 'Schimmeltje'.

Zo genoemd omdat hij wat witte vlekjes rond zijn snavel had. Schimmeltje was een vogel die al op zeer jonge leeftijd in de opvang bij Marjos Mourmans kwam.

Steeds als Marjos de kamer binnen kwam riep hij haar. Hij probeerde haar snel naar zich toe te krijgen met eten. Dit roepende aandacht vragende geluid hebben we opgenomen.

In memoriam

Helaas, Schimmeltje heeft het niet gehaald. Hij/zij is een prachtig volgroeide vogel geworden maar bleek niet in staat tot vliegen.

Een gierzwaluw die niet vliegt heeft geen leven! Schimmeltje is ingeslapen maar zijn geluid leeft voort en zal hopelijk tot succes leiden.

Fijn dat velen weer mee willen doen aan dit nieuwe experiment.

Hoe krijg ik gierzwaluwen in mijn nestkasten?

Ingrid Nagtzaam, 2004

We weten het: om gierzwaluwen in je nestkast te krijgen heb je geduld, ja meestal heel veel geduld nodig. Gierzwaluwen zijn zeer trouw aan de plaats waar ze nestelen.

Als om welke reden dan ook deze nestplaatsen verdwijnen, is hun trouw een ware handicap. Jaren lang blijven ze op die plaats zoeken naar de verdwenen nesten, zonder het besef (?) te hebben uit te moeten kijken naar nieuwe broedlocaties.

En wij, gierzwaluwliefebbers, zien dit met lede ogen aan. Wij willen ze o zo graag in onze kasten verwelkomen!

Vol verlangen proberen we de vogels op onze kasten te attenderen door ze met gierzwaluwgeluiden te lokken.

Behalve met geluiden experimenteert men ook met aangebrachte witte 'poepstreepjes' en verlokkelijk nestmateriaal dat uit de kasten wappert.

Van de geluiden is inmiddels bekend dat de gierzwaluwen erop reageren. Maar..... waarom duiken ze dan niet meteen onze nestkasten in?

Wie o wie kan doorgronden wat er in een gierzwaluwkopje omgaat?

Na broedseizoen 2003 zijn er 19 vragenlijsten - gierzwaluwgeluid terug gestuurd. Dank aan allen die de moeite hebben genomen de vragenlijst in te vullen en op te sturen..

Een overzicht van de antwoorden:

1. Welk geluid heeft u gebruikt? Het geluid opgenomen in de kolonie van Erich Kaiser wordt tot nu toe ervaren als het meest resultaat gevend.
2. In welke periode van het gierzwaluwseizoen hebt u de geluiden laten horen? Gemiddeld 'klinken'de geluiden van begin mei tot begin juli. Wanhopige lokkers 'draaien' tot ver in augustus.
3. Op welke tijden heeft u het geluid laten klinken? Vooral 's morgens van 6 tot 11 uur en 's avonds van 20.00 tot 22.00 uur
4. Bij welke weersgesteldheid? Allen laten de gierzwaluwgeluiden klinken bij droog weer.
5. Welk soort luidspreker heeft u gebruikt? Hierin is een grote diversiteit.
6. Waar heeft u de luidspreker aangebracht? 50 % in de nestruimte 28 % naast de nestruimte 22 % boven de nestruimte
7. Hoe groot was de afstand tussen luidspreker en invliegopening? Gemiddeld minder dan 10 cm.
8. Welke afspeelapparatuur? Zeer divers.
9. Tot op welke afstand waren de geluiden hoorbaar? De reikwijdte naar boven is niet of nauwelijks te meten. Geen juiste vraag.
10. Waren er gierzwaluwen in de lucht voor dat u het geluid aanzette? Het blijkt dat men niet steeds kijken maar bij droog weer de lokgeluiden aanzet. Men antwoordde dan ook met 'soms wel, soms niet'.
11. Hoe groot is de afstand tot de meest nabije gierzwaluwbroedplaats? 22 % op minder dan 50 meter 23 % op tussen de 50 en 100 meter 55 % verder dan 100 meter

N.B. Eén succes behaald op het 'platte land'. Kilometers in de omtrek géén andere broedplaatsen. Een 'toevallig'foeragerende gierzwaluw hoorde het geluid en heeft zich daar gevestigd!

Meerdere kasten zijn nu al bezet.

12. Hoe broeden ze daar? Meest onder de pannen. Nestkasten zijn blijkbaar nog zeer nieuwe locaties waarop de gierzwaluwen hun 'vat' nog moeten krijgen.

13. Bij welke soort nestgelegenheid bracht u de luidspreker aan? Slecht één heeft het geluid bij pannen aangebracht, de overigen bij nestkasten.

14. Op welke windrichting is de nestgelegenheid aangebracht? De meeste nieuwe locaties hangen op het Noordoosten. Vervolgens op het Noorden, Noordwesten, Zuidoosten en Oosten.

De kasten die op andere windrichtingen hangen zijn beschermd tegen de zon. Van 9.00 uur tot 19.00 uur moeten kasten in de schaduw hangen!

15. Op welke hoogte vanaf de grond bevindt zich de nieuwe broedlocatie? Allen op 5 tot 10 meter hoogte.

16. Is er een vrije aan/afvliegroute voor de vogels? Deze vraag is bij nader inzien niet relevant. Een vrije aan/afvliegroute is een voorwaarde om een nestplaats aan te kunnen vliegen.

17. Hoe reageerden de gierzwaluwen? Bij meer dan de helft van de 'lokkers' werd er op het geluid gereageerd. 60 % haakte aan en schreeuwde daarbij luid 20 % ging naar binnen en bracht er de nacht door 15 % maakte een nest en legde eieren 5 % volbracht het broedsel en de jongen vlogen uit

18. Hoe lang duurde het voordat u de eerste reactie van de gierzwaluwen op het geluid zag? Variaties van 5 minuten tot 2 jaar.

19. Hoeveel jaar probeert u al op deze manier gierzwaluwen in deze nestplaats te lokken? Variërend van 1 tot 8 jaar.

'Lokken met Gierzwaluwgeluid' seizoen 2004

Ingrid Nagzaam, 2005

Dank aan allen die de moeite hebben genomen de vragenlijst in te vullen en terug te sturen. Mede hierdoor krijgen we steeds meer zicht op de reacties van gierzwaluwen op lokgeluiden. Er zijn 14 volledig ingevulde lijsten ontvangen en 4 mensen hebben melding gemaakt dat de gierzwaluwen de kast(en) hebben ontdekt en als gevolg daarvan stopten met lokgeluiden.

93% lokt met de geluiden uit de kolonie van Erich Kaiser in de maanden mei, juni én juli klinkt bij de helft van de 'lokkers' geluid, zowel 's morgens, 's middags als 's avond.

lokgeluiden klinken ongeacht het weertype

slechts 21% heeft de luidspreker direct boven de invliegopening hangen, 43% in de nestruijme, bij de anderen hangt de luidspreker naast, onder of boven de nestruijme velen controleren bij het aanzetten van het lokgeluid of er gierzwaluwen in de lucht vliegen, maar een klein deel zet gewoon het geluid aan ongeacht of men 'ze ziet vliegen' of niet de meeste luidsprekers (bijna 90 %) zijn aangebracht bij een nestkast slechts 4 mensen spelen lokgeluiden af bij gierzwaluwdakpannen helaas is er nog geen vragenlijst teruggestuurd

door iemand die met geluid lokt bij gierzwaluwneststenen.

nieuwe nestgelegenheid wordt op alle windrichtingen aangebracht maar...let op dat de nestgelegenheid tussen 7.00 uur en 19.00 uur in de schaduw blijft!

slechts 29% van de nestgelegenheid is op meer dan 6 meter hoogte.

op plaatsen waar de nieuwe nestgelegenheid zich op minder dan 100 meter van een bestaande nestplaats bevindt, veroorzaken de lokgeluiden heftige reacties van gierzwaluwen.

Dit is het geval bij 2/3 deel van de mensen die met geluid werken. De vogels kwamen omlaag, schreeuwden en vlogen gierend langs. Ligt de nieuwe nestplaats verder dan 100 meter van bestaande broedplaatsen, dan heeft men, zoals blijkt uit de vragenlijsten, geluk nodig: er moet maar juist een gierzwaluw overvliegen die het lokgeluid hoort, op zoek is naar een nestplaats en drang en moed heeft om die te gaan onderzoeken. de meeste mensen die in 2004 met geluid werkten zijn minder dan 5 jaar bezig. Slechts 2 'lokkers' proberen al meer dan 5 jaar gierzwaluwen in een nieuwe nestplaats te krijgen afgelopen seizoen zijn bij vier mensen de kasten ontdekt. Bij twee hebben er gierzwaluwen jongen in groot gebracht. Bij de andere twee heeft één gierzwaluw minstens een of meerdere nachten in de kast geslapen. Er is één persoon die blijft de lokgeluiden afdraaien ondanks het feit dat er al 3 broedparen nestelen en één paar slaapt in een kast. Dit om ook de andere kasten bezet te krijgen. Zijn kasten hangen niet echt dicht bij elkaar. De gierzwaluwen die hun woning reeds 'gehuurd' hebben lijken geen last te hebben van het geluid

Omdat in de afgelopen jaren mensen succes hadden met de lokgeluiden en broedende gierzwaluwen in hun kast kregen (waarvan velen binnen 5 jaar!), werken zij niet meer met lokgeluiden en doen dus ook niet meer mee met het invullen van de vragenlijst. Al jaren wordt er geroepen dat het gemiddeld 5 tot 10 jaar duurt voor gierzwaluwen een nieuwe nestplaats ontdekken. We kunnen uit de antwoorden in de vragenlijsten en de 'loksuccessen' van afgelopen jaren voorzichtig opmaken dat het werken met lokgeluiden het ontdekken van een nieuwe nestplaats wel degelijk kan bespoedigen.

Lokgeluiden leiden tot het versneld ontdekken van nieuwe gierzwaluwnestplaatsen.

Ingrid Nagtzaam, 2006

Verslag gierzwaluwseizoen 2005. Vol verlangen kijken we uit naar het moment dat onze nieuwe nestplaatsen door de gierzwaluwen worden ontdekt. We willen deze schitterende vogels in en uit zien vliegen. We willen half juli de kopjes van de jongen voor de invliegopening zien. Gierzwaluwen hebben moeite met het vinden van een nieuwe broedplaats en daarom proberen we met geluiden de gierzwaluwen naar onze nestplaatsen te lokken. In gierzwaluwseizoen 2005 hebben minstens 28 mensen met lokgeluiden gewerkt, waarvan er 20 de vragenlijst hebben ingevuld. Eén vragenlijst was een nakomend verslag: 2 kasten bezet in 2003 en in 2005 uitbreiding met twee nestplaatsen zonder lokgeluiden. Bij één nestplaats was er broedsucces in het 2e jaar zónder dat er ooit gewerkt is met lokgeluiden en twee mensen waren dit jaar niet tot het lokken met geluid toe gekomen.

De overgebleven 16 vragenlijsten geven het volgende beeld: Er zijn inmiddels vele verschillende CD's met lokgeluid-varianties in omloop. Het mooie is dat elk geluid wel ergens tot het ontdekken van een nieuwe nestplaats heeft geleid. Er worden lokgeluiden afgespeeld, ongeacht het weertype, in mei, juni én juli vooral in de ochtend en avond tijdens de giervluchten. Alleen bij regenbuien en bij koud weer, als de niet-broeders naar elders zijn uitgeweken, klinken er minder lokgeluiden.

De meeste luidsprekers hangen naast, onder of boven de nestruimte op 10 tot 30 cm verwijderd van de invliegopening.

Fanatiek als we zijn, kijkt bijna iedereen of er al dan niet gierzwaluwen boven hun huis vliegen als ze de lokgeluiden aanzetten.

We weten ook precies waar broedende kolonies in onze omgeving zitten en hoe de vogels daar broeden.

De meeste lokgeluiden klinken bij nestkasten. Eén lokt bij een dakpan en één bij een neststeen.

Dat nestgelegenheid op het noorden, noordoosten of oosten voor de gierzwaluwen gezonde en niet te warme locaties zijn, weten we inmiddels.

De meeste nieuwe nestplaatsen hangen dan ook op deze windrichtingen.

Slechts op 2 plaatsen wordt er met geluid gelokt op een hoogte van 6 meter of meer gerekend vanaf de grond.

In 11 gevallen reageerden de gierzwaluwen meteen op de lokgeluiden. Op 3 plaatsen pas na enkele dagen en bij één locatie was totaal geen reactie.

Waarschijnlijke oorzaak hiervan is de verregende apparatuur.

Slechts 5 mensen lokten al langer dan 3 jaar.

Twee spreeuwen, vier huismussen en een koolmees 'huisden' in de aangeboden gierzwaluwnestkasten. Op één plaats is een mussengezin er door gierzwaluwen uit gegooid. In een neststeen broedde een witte kwikstaart.

Reacties van de gierzwaluwen in broedseizoen 2005:

1x totaal geen reactie (apparatuur-problemen?)

1x langs vliegen, omlaag komen (2e jaar)

3x langs vliegen, omlaag komen, roepen (1e, 5e, 7e jaar)

3x langs vliegen, omlaag komen, roepen, aanhaken (1e, 1e, 2e jaar)

4x langs vliegen, omlaag komen, roepen, aanhaken en de nestplaats in (1e, 2e, 3e, 9e jaar)

4x broedsucces! (2e, 3e, 4e, 6e jaar)

Het doel van het lokken met geluid is om de nieuwe nestplaats onder de aandacht van de gierzwaluwen te brengen. Wanneer is dat doel bereikt?

Als de vogels langs en omlaag komen en roepen, is de nestplaats waarschijnlijk al opgenomen bij de giervluchten. Haken de gierzwaluwen aan, dan maakt de nestplaats duidelijk al deel uit van het 'zoekgebied'. Gaan de vogels de broedplaats in, dan kunnen we zeggen dat het doel is bereikt.

De kast is ontdekt en of erin gebroed gaat worden in datzelfde jaar of in de jaren erna is aan de gierzwaluwen.

Uit de gegevens van de laatste 4 gierzwaluwseizoenen blijkt dat broedsucces in een nieuwe nestplaats gemiddeld 3 jaar duurt. Het ontdekken van de nieuwe nestplaats duurt gemiddeld korter.

Er is weer een nieuwe CD met lokgeluiden. Hierop is een solo-roep te horen. Ik denk en hoop dat die solo-roep zegt: 'kom maar, hier is nog plaats!.'

De vragenlijst voor broedseizoen 2006 wordt aan allen die al met het onderzoek meedoen toegestuurd.

Hoe meer mensen mee doen des te meer inzichten we krijgen betreft het reageren van de gierzwaluwen op de lokgeluiden.

Lokgeluiden leiden tot het versneld ontdekken van nieuwe gierzwaluwnestplaatsen.

Ingrid Nagtzaam, 2006

Vol verlangen kijken we uit naar het moment dat onze nieuwe nestplaatsen door de gierzwaluwen worden ontdekt.

We willen deze schitterende vogels in en uit zien vliegen. We willen half juli de kopjes van de jongen voor de invliegopening zien.

Gierzwaluwen hebben moeite met het vinden van een nieuwe broedplaats en daarom proberen we met geluiden de gierzwaluwen naar onze nestplaatsen te lokken.

In gierzwaluwseizoen 2005 hebben minstens 28 mensen met lokgeluiden gewerkt, waarvan er 20 de vragenlijst hebben ingevuld.

Eén vragenlijst was een nakomend verslag: 2 kasten bezet in 2003 en in 2005 uitbreiding met twee nestplaatsen zonder lokgeluiden.

Bij één nestplaats was er broedsucces in het 2e jaar zónder dat er ooit gewerkt is met lokgeluiden en twee mensen waren dit jaar niet tot het lokken met geluid toe gekomen.

De overgebleven 16 vragenlijsten geven het volgende beeld:

Er zijn inmiddels vele verschillende CD's met lokgeluid-varianties in omloop. Het mooie is dat elk geluid wel ergens tot het ontdekken van een nieuwe nestplaats heeft geleid.

Er worden lokgeluiden afgespeeld, ongeacht het weertype, in mei, juni én juli vooral in de ochtend en avond tijdens de giervluchten.

Alleen bij regenbuien en bij koud weer, als de niet-broeders naar elders zijn uitgeweken, klinken er minder lokgeluiden.

De meeste luidsprekers hangen naast, onder of boven de nestruiimte op 10 tot 30 cm verwijderd van de invliegopening.

Fanatiek als we zijn, kijkt bijna iedereen of er al dan niet gierzwaluwen boven hun huis vliegen als ze de lokgeluiden aanzetten.

We weten ook precies waar broedende kolonies in onze omgeving zitten en hoe de vogels daar broeden.

De meeste lokgeluiden klinken bij nestkasten. Eén lokt bij een dakpan en één bij een neststeen.

Dat nestgelegenheid op het noorden, noordoosten of oosten voor de gierzwaluwen gezonde en niet te warme locaties zijn, weten we inmiddels.

De meeste nieuwe nestplaatsen hangen dan ook op deze windrichtingen.

Slechts op 2 plaatsen wordt er met geluid gelokt op een hoogte van 6 meter of meer gerekend vanaf de grond.

In 11 gevallen reageerden de gierzwaluwen meteen op de lokgeluiden. Op 3 plaatsen pas na enkele dagen en bij één locatie was totaal geen reactie.

Waarschijnlijke oorzaak hiervan is de verregende apparatuur.

Slechts 5 mensen lokten al langer dan 3 jaar.

Twee spreeuwen, vier huismussen en een koolmees 'huisden' in de aangeboden gierzwaluwnestkasten.

Op één plaats is een mussengezin er door gierzwaluwen uit gegooid. In een neststeen broedde een witte kwikstaart.

Reacties van de gierzwaluwen in broedseizoen 2005:

1x totaal geen reactie (apparatuur-problemen?)

1x langs vliegen, omlaag komen (2e jaar)

3x langs vliegen, omlaag komen, roepen (1e, 5e, 7e jaar)

3x langs vliegen, omlaag komen, roepen, aanhaken (1e, 1e, 2e jaar)

4x langs vliegen, omlaag komen, roepen, aanhaken en de nestplaats in (1e, 2e, 3e, 9e jaar)

4x broedsucces! (2e, 3e, 4e, 6e jaar)

Het doel van het lokken met geluid is om de nieuwe nestplaats onder de aandacht van de gierzwaluwen te brengen. Wanneer is dat doel bereikt?

Als de vogels langs en omlaag komen en roepen, is de nestplaats waarschijnlijk al opgenomen bij de giervluchten.

Haken de gierzwaluwen aan, dan maakt de nestplaats duidelijk al deel uit van het 'zoekgebied'.

Gaan de vogels de broedplaats in, dan kunnen we zeggen dat het doel is bereikt. De kast is ontdekt en of erin gebroed gaat worden in datzelfde jaar of in de jaren erna is aan de gierzwaluwen.

Uit de gegevens van de laatste 4 gierzwaluwseizoenen blijkt dat broedsucces in een nieuwe nestplaats gemiddeld 3 jaar duurt. Het ontdekken van de nieuwe nestplaats duurt gemiddeld korter.

Er is weer een nieuwe CD met lokgeluiden. Hierop is een solo-roep te horen. Ik denk en hoop dat die solo-roep zegt: 'kom maar, hier is nog plaats!.'

De vragenlijst voor broedseizoen 2006 wordt aan allen die al met het onderzoek meedoen toegestuurd.

Hoe meer mensen mee doen des te meer inzichten we krijgen betreft het reageren van de gierzwaluwen op de lokgeluiden.

Een vragenlijst kan schriftelijk, telefonisch of per e-mail worden aangevraagd. Ook degenen die het nieuwe geluid willen uitproberen kunnen contact opnemen